

REFERAT Landdistriktsudvalget 2015 - 2021 d. 16-09-2020

Mødedato Onsdag d. 16. september 2020 kl. 16:00

Mødested C.3.03

Indholdsfortegnelse

Udpegning af nye områdefornyelser og strategisk landdistriktsplanlægning.....	3
Områdefornyelse Øster Bjerregrav og Over Fussing - midtvejsnotat.....	6
Opfølgning på Landdistriktsudvalgets besøg i Ålum.....	8
Vedtagelse af Helhedsplan for forsamlingshuse i Randers Kommune.....	9
Nick Zimmermann og Anne Hjortshøj foreslår, at der afsættes midler til etablering af vandhane på øst Kommunernes Landdistriktsindsats.....	10
Status på større initiativer - efterår 2020.....	11
Opfølgning på Landdistriktsudvalgets besigtigelsestur 5. september 2020.....	13
Gensidig orientering.....	16
Fællesmøde Landdistriktsudvalget og LAG Randers-Favrskov.....	19
	20

Punkt 70: Udpegning af nye områdefornyelser og strategisk landdistriktsplanlægning

01.11.00-G01-1-19

Resume

I sagen præsenterer forvaltningen forslag til en procesplan for udpegning af nye områdefornyelser.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget,

1. at udpegningen af nye områdefornyelser sker som en del af en strategisk landdistriktsplanlægning,
2. at procesplanen for arbejdet godkendes,
3. at arbejdet med procesplanens faser igangsættes

Beslutning

1. - 3. at godkendt.

Sagsfremstilling

Efter planlovsændringen i januar 2019, er kommunen forpligtiget til at arbejde med strategisk planlægning for landsbyer og sammenhængende tage stilling til muligheder for udvikling af landsbyer. Planlægningen skal understøtte udvikling af levedygtige lokalsamfund i landsbyerne.

Byfornyelse, herunder områdefornyelse, kan igangsætte en bymæssig udvikling og dermed understøtte levedygtige landsbyer. Særligt kan man med områdefornyelsen gennemføre en helhedsorienteret indsats, hvor områder med flere udfordringer kan få ét samlet løft. Områdefornyelser er derfor et strategisk vigtigt værktøj ift. udviklingen af levedygtige landsbyer.

Forvaltningen forslår, at udpegningen af nye områdefornyelser sker som en del af en strategisk landdistriktsplanlægning.

Metode til strategisk landdistriktsplanlægning

Som følge af loven om strategisk planlægning for landsbyer, har Realdania udarbejdet et metodekatalog med forslag til kommunernes arbejde med strategisk landsbyplanlægning. Metoden indeholder

- en kortlægning af de demografiske og geografiske forhold,
- en analyse landsbyernes potentialer og udfordringer
- en oversigt med anbefalinger til over hvilke type af indsats, der hensigtsmæssigt kan anvendes i forskellige områder og typer af landsbyer.

Der er stor forskel på landsbyernes udvikling og udfordringer, hvorfor der også er stor forskel på, hvilket behov for støtte og vejledning landsbyerne har. Ligeledes er der stor forskel på uudnyttede potentialer, og landsbyens udfordringer. Ved at anvende overstående metode gives et bedre grundlag for at administrere en helhedsorienteret indsats og dermed fremme en differentieret og målrettet udvikling af landsbyerne.

Forvaltningen har i begyndelsen af 2020 gennemført spørgeskemaundersøgelser i kommunens lokalbyer. Undersøgelserne giver et billede af landsbyernes særlige kvaliteter, lokalsamfundsstyrken og udfordringer. Forvaltningen forslår, at der udarbejdes en opsamling af disse analyser, som et led i den strategisk landsbyplanlægning.

Udpegning af nye byfornyelsesprojekter

Jævnfør byfornyelsesloven kan der igangsættes nye områdefornyelser i områder med flere væsentlige problemer. Dette kan eksempelvis omhandle fysisk nedslidning, høj flyttefrekvens, mangel på fællesarealer, trafikale eller klimamæssige udfordringer.

Ligeledes er det væsentligt, at der er ressourcer i området. Dette kan eksempelvis være engagerede lokale aktører, kulturmiljøer eller natur-og landskabsværdier.

Lokal forankring og samarbejde med landsbyens aktører og borgere, er en vigtig præmis for en succesfuld områdefornyelse. I forbindelse en udpegning af nye områdefornyelser, forslår forvaltningen at landsbyerne inviteres til at ansøge gennem en åben indbydelse. Denne fremgangsmetode blev også anvendt ved seneste ansøgningsrunde i 2017. Ansøgningen fra landsbyerne skal indeholde en beskrivelse af landsbyens kvaliteter og udfordringer, en beskrivelse af drømme og ønsker til projekter.

På baggrund af indkomne ansøgninger fra landsbyerne og vurderingen af landsbyens udfordringer og potentialer, kan der udarbejdes en rækkefølgeplan for nye områdefornyelser. Ansøgningerne fra landsbyerne og opsamlingen på landsbyundersøgelserne giver et billede af landsbyernes ressourcer og behov. Denne viden kan anvendes som udgangspunkt til drøfte udpegning og og rækkefølgeplan for nye områdefornyelser. Det kan som udgangspunkt gennemføres udpeges områdefornyelser alle steder hvor det vurderes at der er et behov.

Forvaltningen anbefaler, at der udarbejdes kriterier for vurdering og udpegning af kommende områdefornyelser i henhold til ministeriets vejledning til områdefornyelser. Vurderingen af ansøgningerne kan indeholde et økonomisk overslag for gennemførelse af projekterne. Vurderingen kan desuden indeholde en redegørelse for, hvorvidt der er øvrige indsatser, som kan understøtte udviklingen i landsbyen.

Procesplan

Arbejdet med strategisk landdistriktsplanlægning samt processen for udpegning af nye byfornyelsesprojekter, kan opsummeres i følgende faser:

Fase 1 - forarbejder, efterår-vinter 2020:

- Opsamling af spørgeskemaundersøgelser i landsbyerne i hht. Realdanias metode til strategisk landdistriktsplanlægning.
- Landsbyerne indbydes til at ansøge om områdefornyelse. Det foreslås, at ansøgningsfristen er på 2 måneder.

Fase 2 - Vurdering, vinter 2020

- Forvaltningen vurderer ansøgninger fra landsbyer iht. ministeriets vejledning til områdefornyelser.
- Forvaltningen vurderer landsbyerne iht. gennemførte spørgeskemaundersøgelser og ministeriets vejledning til områdefornyelser

Fase 3 - udpegning af nye byfornyelsesprojekter, forår-sommer 2021

Forvaltningen foreslår, at der afholdes en workshop i landdistriktsudvalget i foråret 2021. Workshoppen kan omhandle:

- Opsamling på strategisk landdistriktsplanlægning.
- Præsentation af indkomne ansøgninger til områdefornyelse
- Drøftelse og prioritering af nye områdefornyelser.
- Efter workshoppen udarbejder forvaltningen en rækkefølgeplan, som forelægges byrådet.

Forvaltningen forventer dermed at udpegningen af nye områdefornyelser kan være gennemført senest sommeren 2021.

Fase 4 - igangsætning og gennemførelse af byfornyelsesprojekter.

- Udarbejdelse af program for nye områdefornyelser. Når der skal udarbejdes et program, inviteres alle borgere til at deltage i en borgerinddragelsesproces. Udarbejdelsen af et program tager normalt 6-12 måneder.
- Program forelægges til politisk behandling i landdistriktsudvalget, økonomiudvalget og byrådet.
- Det forventes derfor at nye områdefornyelser kan igangsættes sommer 2022.
- En områdefornyelse skal gennemføres indenfor 5 år fra igangsætning.

Økonomi

Nye områdefornyelser kan have varierede størrelser og omfang afhængig af området udfordringer og potentialer. Tidligere gennemførte områdefornyelser i Randers Kommune har et bredt økonomisk spænd. De største områdefornyelser er omlægning af Østervold i 2005-2010 med et budget på 30 mio. samt områdefornyelse i Langå på 16,5 mio. De mindste områdefornyelser er i Øster Bjerregrav/Over Fussing samt Gjerlev, hvor der er disponeret 3,5 mio. pr. områdefornyelse.

Kommunens medfinansiering til områdefornyelser i landsbyer skal som minimum udgøre 40 pct.

Der er i Randers Kommunes budget årligt afsat 4,7 mio. kr. til kommunal medfinansiering af byfornyelse. Herudover er der 12 mio. overførte kommunale midler.

Randers Kommune tildeles årligt 1,52 pct. af den statslige udgiftsramme til landsbyfornyelse, i 2020 svarende til 2,3 mio. kroner. De statslige midler anvendes til hhv. områdefornyelser, bedre boligkvalitet og bygningsforbedringer. De statslige midler kan kun anvendes i landsbyer med færre end 4000 indbyggere.

Program for områdefornyelse i Albæk er under udarbejdelse, og der er endnu ikke afsat midler til denne områdefornyelse. Af de fremtidige midler skal ligeledes finansieres bygningsforbedringer i bygningsforbedringsudvalget samt udgifter til dårlige boliger.

De nødvendige ressourcer til udarbejdelse og gennemførelse af områdefornyelser kan finansieres af de afsatte midler.

Bilag

præsentation_LDU16.09.20.pdf

Punkt 71: Områdefornyelse Øster Bjerregrav og Over Fussing - midtvejsnotat

01.11.20-P20-4-18

Resume

Der gennemføres i disse år områdefornyelse i Øster Bjerregrav og Over Fussing. Områdefornyelsen blev igangsat i 2019. Da områdefornyelsen er halvvejs gennemført, fremsendes et midtvejsnotat til Trafik-Bygge og Boligstyrelsen. Udvalget forelægges midtvejsnotatet til orientering.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at sagen tages til efterretning,

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Randers Kommune skal udarbejde et midtvejsnotat om områdefornyelsen i Øster Bjerregrav og Over Fussing. Notatet beskriver en status på igangværende og afsluttede delprojekter, en evaluering af udfordringer samt inddragelsen af lokale aktører. Notatet er vedlagt bilag 1.

Områdefornyelsen i Øster Bjerregrav og Over Fussing består af 5 delprojekter. Der er på nuværende tidspunkt gennemført 3 ud af 5 delprojekter.

Det første delprojekt omhandler indretning af to mindre byrum langs Bredgade i Øster Bjerregrav. En gruppe lokale borgere har deltaget i at udvikle og anlægge projektet. Områderne fremstod før nedslidte og uden funktion. Der er etableret en ny belægning og nye grønne områder for at forskønne områderne, og formålet med projektet er dermed opfyldt. Projektet er anlagt forår 2020.

Delprojekt 2 omhandler etablering af nye vejkryds. Det centrale vejkryds i Øster Bjerregrav har særligt været i fokus. En arbejdsgruppe af lokale aktører, har deltaget i at udvikle projektet og i samarbejde med forvaltningen besluttet, hvordan det nye vejkryds skulle udformes. Der er gennemført en evaluering af delprojekt 1 og delprojekt 2 blandt borgerne i Øster Bjerregrav og Over Fussing. Der er gennemført et online spørgeskema samt afholdt et opsamlende evalueringsmøde for de borgere, der har deltaget i udviklingen af projekterne. Generelt set er der stor tilfredshen med projekterne, men flere borgere er utilfredse med vejens bredde i den nye kryds i Øster Bjerregrav. Det nye vejkryds er etableret med henblik på at nedsætte trafikshastigheden samt sikre bedre oversigtsforhold for bilister. Det er vurderingen, at disse formål er opfyldt. Projektet er anlagt forår 2020. Forvaltningen planlægger at gennemføre en trafikmåling i 2021 for at afklare den nøjagtige effekt af vejkrydset i Øster Bjerregrav.

Delprojekt 3 omhandler udeområdet ved byens institutioner. Der er igangværende anlægsarbejde, hvor der etableres ny legeplads, nye mødesteder, ny beløsning og begrønning. Der arbejdes på at fundraise midler til yderligere anlæg i området. Projektet bliver færdiggjort efterår 2020.

Delprojekt 4 omhandler stisystemer i naturen og delprojekt 5 omhandler trafikssikkerhed langs Over Fussingvej. Disse projekter gennemføres i 2021-2022

Billeder af delprojekterne samt en beskrivelse af borgerinddragelsesprocessen er vedlagt bilag 2.

Økonomi

Områdefornyelse har et budget på 3,5 mio. Midlerne til at gennemføre områdefornyelsen blev bevilliget af byrådet den 14.01.19.

Delprojekt 1-3 er anlagt indenfor budget.

Videre proces

Områdefornyelsen forventes afsluttet ultimo 2022. Ved områdefornyelsens afslutning forelægges et afsluttende notat og regnskab til godkendelse.

Bilag

midtvejsnotat

gennemførte delprojekter_status

Punkt 72: Opfølgning på Landdistriktsudvalgets besøg i Ålum

00.22.04-P35-24-20

Resume

Opfølgning på landdistriktsudvalgets besøg i Ålum i forbindelse med udvalgmødet d. 19. august.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

På forrige møde besøgte udvalgte Ålum, hvor lokale ildsjæle fremviste de nye, spændende faciliteter ved Nørreåen, forsamlingshuset og Klub'n.

Udvalget blev endvidere gjort opmærksom på, at kommunens grundsalgsskilt på Charlotte Amalievej er falmet og ikke optimalt placeret, at beboerne ønsker en cykelsti fra Tånum til Ålum og at de frivillige har haft svært ved at skaffe mellemfinansiering til reovering af forsamlingshuset.

Forvaltningen kan oplyse følgende:

- Forvaltningen har bestilt et nyt grundsalgsskilt med opdaterede kontaktoplysninger. Der vil samtidig blive kigget på, om skiltningen kan opnå større synlighed.
- En cykelsti fra Tånum til Ålum indgår sammen med andre cykelstier i den overordnede, kommunale planlægning, men der er ikke prioriteret midler hertil. Byrådet prioriterer de afsatte budgetmidler een gang årligt.
- Udfordringer med at opnå mellemfinansiering er et kendt problem i frivillige projekter. I de sager, hvor forvaltningen bliver opmærksom på konkrete udfordringer, tilbydes de frivillige sparring og fælles dialog med deres bankforbindelser. Ofte kan det hjælpe eller begrænse udfordringen. Landdistriktsudvalget har medtaget problemstilling til fællesmødet med LAG Randers-Favrskov.

Økonomi

Ingen.

Punkt 73: Vedtagelse af Helhedsplan for forsamlingshuse i Randers Kommune

00.18.00-A00-1-18

Resume

Et forslag til helhedsplan for forsamlingshuse i Randers Kommune er blevet udarbejdet i dialog med forsamlingshusene. Helhedsplanen har været sendt til kommentering hos forsamlingshusene og der er modtaget to kommentarer, som er blevet bearbejdet. Helhedsplanen fremlægges til endelig godkendelse.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at forslaget til helhedsplanen vedtages.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet forslag til en Helhedsplan for forsamlingshuse i Randers Kommune. Forslaget er udarbejdet på baggrund af to møder med repræsentanter fra forsamlingshusene og drøftelser i Landdistriktsudvalget. Forsamlingshusene har således haft mulighed for at komme med råd og anbefalinger til helhedsplanens indhold.

Forsamlingshusene har senest haft mulighed for at kommentere forslaget til den endelig helhedsplan. Her er der kommet to kommentarer fra hhv.

- ?Årslev Forsamlingshus
- Ålum og omegns beboerforening

Kommentarerne er gengivet og kommenteret i vedlagte bilag. Det fremgår også af bilaget, hvordan kommentarerne konkret er håndteret.

Ingen af kommentarerne har ført til ændringer i helhedsplanens indhold.

Forvaltningen foreslår at helhedsplanen revideres hvert fjerde år, og så vidt muligt i forlængelse af en gentagelse af forsamlingshusanalysen, for at have de mest retvisende data til rådighed.

Økonomi

Helhedsplanen har i sig selv ikke økonomiske konsekvenser. Der kan i forbindelse med udmøntning af landdistriktsmidlerne blive taget hensyn til de målsætninger m.v., som fremgår af helhedsplanen.

Bilag

Helhedsplan for forsamlingshuse i Randers Kommune

Behandling af indkomne kommentarer fra forsamlingshusene til helhedsplanen

Re Helhedsplan i høring

Bemærkninger til Helhedsplan.docx

Punkt 74: Nick Zimmermann og Anne Hjortshøj foreslår, at der afsættes midler til etablering af vandhane på aktivitetspladsen i Hald

01.00.00-G01-8-20

Resume

Nick Zimmermann og Anne Hjortshøj foreslår, at der afsættes midler til etablering af vandhane på aktivitetspladsen i Hald.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget,

1. at der tages stilling til forslaget om etablering af vandhane på aktivitetspladsen i Hald.

Beslutning

Imod stemte: Lars Søgaard, Niels Erik Christensen, Anker Boye og Henrik Leth.

For stemte: Bjarne Overmark, Anne Hjortshøj og Nick Zimmermann.

Sagsfremstilling

Nick Zimmermann og Anne Hjortshøj har i mail af 18. august 2020 fremsendt følgende:

"Nick Zimmermann og Anne Hjortshøj anmoder om på førstkommende udvalgsmøde i landdistriktsudvalget at få denne sag på dagsordenen.

Vi foreslår at der afsættes de nødvendige midler til at lave en vandhane/vandpost på den nye aktivitetsplads i Hald. Midlerne skal findes fra landdistriktpuljen.

Med venlig hilsen

Nick Zimmermann

Byrådsmedlem for Dansk Folkeparti i Randers"

Økonomi

Ingen.

Punkt 75: Kommunernes Landdistriktsindsats

00.16.00-I04-1-20

Resume

Randers Kommune har deltaget i en national undersøgelse af kommunernes landdistriktsindsats. Undersøgelsen er gennemført af Center for Regional og Turismeudvikling i et samarbejde med Landdistrikternes Fællesråd og Kommunernes Landsforening. Undersøgelsen har haft fokus på landdistriktsindsatsen i landets yder- og landkommuner. Landdistriktsudvalget orienteres om undersøgelsens konklusioner.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Undersøgelsen viser, at arbejdet med landdistrikterne gribes meget forskellig an og prioriteres meget ujævnt i de enkelte kommuner. Vækst og gode levevilkår i landdistrikterne passer ikke ind i de traditionelle kommunale kerneopgaver. Kommunernes indsats for landdistrikterne bliver derfor i høj grad en 'kan-opgave'. Ligesom hovedparten af landdistriktsområdet i øvrigt er der ikke særskilt lovhjemmel fra statslig side. Det har den konsekvens, at kommunerne griber opgaven an på forskellige måder og med stor variation i fokusområder og økonomi. Samtidig er der risiko for, at indsatsen bliver nedprioriteret som følge af varetagelse af 'skal-opgaver'.

I rapporten peger Center for Regional og Turismeudvikling (CRT) på, at en løsning på denne udfordring kunne være, at staten etablerer hjemmel til indsatsen, måske som led i en større landdistriktslov.

Undersøgelsen baserer sig på interviews med 41 landdistriktskoordinatorer i land- og yderkommuner i Danmark, og giver et godt indblik i det arbejde, kommunerne udfører. Den viser også en række udfordringer.

Landdistriktsindsatsens udfordringer

1. Afhængig af ekstern fundraising

En stor del af landdistriktsindsatsen er afhængig af ekstern fundraising og af bidrag fra private fonde. Det forringer kommunens mulighed for at sætte rammerne for udviklingen, og det gør også, at der er mindre lokal og kommunal indflydelse på de initiativer der sættes i gang (hvor projektindholdet i stor udstrækning defineres af de eksterne bidragsydere). Når den kommunale landdistriktsindsats er afhængig af eksterne fonde, kan indsatsen komme til at virke noget projektpræget.

2. Manglende fokus på erhvervsudvikling

I den nationale landdistriktsindsats har man de senere år skiftet fokus fra bosætning og trivsel i landsbyerne til at se mere på erhvervsudvikling og økonomiske aktiviteter udenfor de største byer. Det skifte støtter forskere i landdistrikter op om, men undersøgelsen viser, at den kommunale landdistriktsindsats kun i begrænset omfang har fulgt trop i forhold til det ændrede fokus.

Undersøgelsens hovedbudskaber

1. Kommunerne kan i højere grad vægte erhvervsvinklen i den kommunale landdistriktsindsats. Formålet med at prioritere erhvervsvinklen, er at skabe lokal aktivitet og lokale beskæftigelsesmuligheder, for på den måde at understøtte de gode levevilkår i landdistrikterne. På baggrund af bidrag fra de landdistriktsansvarlige kommuner har CRT opstillet en række forslag til, hvordan det kan gøres i praksis. Blandt disse forslag er bl.a.; (a) at give landdistriktskoordinatorerne bedre viden om etablering af mikrovirksomheder og om formelle organisationsformer ved virksomhedssamarbejde, (b) klare retningslinjer for kommunal bistand i relation til kommunalfuldmagten samt (c) mere fokus mikroturismeudvikling med udgangspunkt i stedbundne potentialer.

2. Kommunerne kan understøtte borgerinvolvering. Forskning viser, at hvis borgerne bliver støttet til at arbejde med landdistriktsudvikling, og hvis de får mulighed for at organisere sig lokalt, så er det et vigtigt parameter for

en succesfuld lokal udviklingsproces. Det viser sig at være meget effektivt, hvis kommunerne er mere proaktive og bruger udviklingsplaner som et redskab til at dygtiggøre og organisere lokale borgere. Derfor anbefaler CRT blandt andet; (a) Kommunernes arbejde med lokale udviklingsplaner (LUP'er) er en af de bedste metoder til opbygning af lokal udviklingskapacitet. Planerne skal være så overskuelige og operative som praktisk muligt og skal primært udarbejdes af aktører fra lokalområdet, (b) Kommunal bistand til lokalsamfund for at sikre kapacitet til at arbejde med eksterne fonde og (c) Kommunal medfinansiering til lokale projekter kan benyttes som metode til at sikre, at der kun iværksættes projekter med lokal opbakning.

3. Kommunerne kan genoverveje organiseringen af deres landdistriktsindsats. Den praktiske landdistriktsindsats er i høj grad tværfaglig, men af praktiske årsager er indsatsen typisk forankret i en enkelt af kommunens afdelinger/forvaltninger. Den organisatoriske placering kan have stor betydning for det fokus som indsatsen får. På baggrund af bidrag fra de landdistriktsansvarlige har CRT opstillet en række forslag til hvordan denne udfordring kan løses. Blandt andet anbefales det; (a) at give landdistriktsindsatsen kommunalpolitisk synlighed - eksempelvis i form af en formel landdistriktsindsats eller i form af et udvalg med ansvar for denne indsats, (b) at have faste kontaktpersoner både i lokalsamfundene og i kommunen til at fungere som kontaktpunkter mellem lokalsamfund og kommune samt (c) at nedsætte et team af kommunale medarbejdere, der på tværs af forvaltningsområder kan arbejde med landdistriktsindsatsen samt (d) at etablere en fast mødestruktur mellem kommune og lokalsamfund.

Økonomi

Ingen.

Bilag

2020CRT_Kommunernes_Landdistriktsindsats_hovedrapport

Punkt 76: Status på større initiativer - efterår 2020

04.21.00-G01-1-20

Resume

Forvaltningen giver en kort status på større, igangværende initiativer på Landdistriktsudvalgets område.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget,

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Landdistriktsudvalget har løbende igangsat en lang række initiativer.

Forvaltningen fremlægger en kort status på de største af disse initiativer.

Helhedsplan forsamlingshuse

Helhedsplanen har været i "minihøring" ved forsamlingshusene og udvalget får den til godkendelse i samme møde som nærværende sag..

I 2021 forventes det, at vi fornyer Forsamlingshusanalysen og ser på om indsatsen omkring forsamlingshusene kan forstærkes.

Landdistriktsfestival

Der kommer en egentlig evalueringssag i 4. kvartal 2020. Der mangler stadig at blive udbetalt midler til et enkelt projekt og sagen forventes derfor først til oktobermødet. Der var tilfredshed med arrangementet blandt de deltagende aktører.

Fremtidens forsamlingshus

Renoveringen af forsamlingshuset er gennemført og nu er borgere i gang med at installere de sidste ting, som skal gøre det til "fremtidens forsamlingshus". Ud over det moderne IT udstyr, som borgerne har store planer for anvendelsen af, kommer der en inforskærm, hvor både lokale og kommune kan annoncere om stort og småt. Vi planlægger en workshop for byens borgere og andre interessenter som dagplejemødre, og andre offentlige institutioner, hvor de kan lære at bruge de mange muligheder og så vi laver vi en kampagne for samkørselsapp'en ta med i Lindbjerg. De arbejder også på et samarbejde med biblioteket. Hvad der kommer der ud over, er usikkert endnu. Projektet forventes afsluttet medio 2021.

Samkørselsapp

I foråret afprøvede to byer i Randers Kommune app'en "Go' tur", som skulle få flere til at køre sammen. Erfaringerne fra de to byer - Havndal og Uggeluse var, at det var svært at få folk til at udbyde ture. Omvendt var der mange som gerne ville have et lift.

Teknologien, hvor man kobler offentlig transport med samkørsel er helt ny, og der var derfor ikke mange erfaringer fra andre steder at trække på.

En af årsagerne til de manglede tilbud om ture kan være, at man ikke kunne udbyde sin tur i app'en Go' tur. Den skulle man oprette i samkørselsapp'en Gomore, eller Zify. Man skulle altså hente en anden app, end den der blev markedsført. Her ud over var der problemer med integrationen, så det var ikke alle ture, som blev oprettet i Gomore, der kom over i Go' Tur.

BRAA og FDM, som er initiativtagere til app'en blev efter forsøgsperioden i Randers Kommune enige om at gentænke projektet. I stedet for at man skal oprette ture i Gomore eller Zify og finde en tur i Go' tur, bruges nu FDMs egen app til samkørsel. Den hedder Ta' med.

Ta' med er en enklere app, hvor både chauffør og passager bruger samme app. Det den mangler ift. Go' tur er sammenkoblingen til den offentlige transport. Som nævnt er den teknologi så ny, at der skal arbejdes mere med den, før den kan implementeres. Teknologisk er det altså et skridt tilbage, men praktisk er det nødvendigt for brugbarheden.

Ta' med har kørt ni måneder i Region Hovedstaden, så den er gennemtestet, og klar til at blive implementeret bredere.

Nu hedder projektet derfor "Ta' med" i stedet for "Go' tur" og FDM har materiale, skabeloner og idékatalog, klar til projektet. App'en findes i både IOS og android.

I Randers Kommune lanceres Ta' med på Tradium d. 2. september. Herefter kan alle de virksomheder, uddannelsesinstitutioner, lokalsamfund mv. koble sig på. FDM har lavet en lanceringspakke, og kommunen står for at gøre opmærksom på den nye mulighed med markedsføring, og formidling til de største aktører og internt i den kommunale organisation.

Udviklingsplaner

Tilbage i 2017 disponerede udvalget penge til at udarbejde flere udviklingsplaner for landsbyer. Såkaldte LUP'er. Det var ikke så let som forventet at få byer med på idéen, men nu er der kommet god skred i det.

I efteråret 2019 reviderede Gjerlev deres udviklingsplan, som en slags forproces til udarbejdelsen af områdefornyelsen, der blev i gangsat på samme møde som den nye udviklingsplan blev præsenteret.

I Albæk laver vi samme øvelse, hvor udviklingsplanen kommer forud for en områdefornyelse, som skal i gang sættes i 2021.

Det er en god motivation for lokalsamfundene at nogle af projekterne kan løftes over i en områdefornyelse, og dermed kan realiseres indenfor en overskuelig fremtid og med kommunale midler.

Udvalgets penge bliver imidlertid brugt på at lave udviklingsplaner i Spentrup og Assentoft, som er de to centerbyer i kommunen, der ikke allerede har en udviklingsplan. Langå fik lavet deres tilbage i 2013. Altså forud for deres områdefornyelse.

Spentrup og Assentoft kræver qua deres størrelse en lidt anden proces, da der er flere interessenter, som skal involveres.

Corona i marts fik sat processerne på pause. De er nu genoptaget, og vi forventer at både Spentrup og Assentoft bliver færdige i efteråret 2020.

Ressourcekortet

Der er ikke blevet arbejdet meget med ressourcekortet det seneste års tid. Der har været en proces med kommunikation om, at der skal laves profiler af lokalområderne på kommunens hjemmeside, hvor data fra kortet kan kobles på, men dette arbejde er gået lidt i stå. I første omgang skal data opdateres, og så skal der laves en oversigt over muligheder og prioriteringer.

Markedsføringskampagner og Åben By

I foråret skulle der efter planen have været afholdt Åben By-arrangement i henholdsvis Langå, Uggelhuse og Havndal, men pga. COVID-19 blev de aflyst. Der er udarbejdet markedsføringsmateriale for byerne og planen var, at der skulle være gennemført kampagner, som ledte op til arrangementerne. Dette blev imidlertid også bremset.

For Langås vedkommende har der været mulighed for at få det lokalt udarbejdede grafiske materiale vist på et såkaldt railboard på Aarhus Hovedbanegård i ugerne 32,33 og 34. Der er ligeledes dialog om mulighederne for at sætte gang i initiativer i forbindelse med sangskriverfestival på Station K i uge 44.

Det var planen at der skulle udarbejdes markedsføringsmateriale for Asferg og Fårup i løbet af foråret, mens der var dialog om mulighederne for at afholde Åben By i løbet af efteråret, hvor der så kunne køres kampagner op til. Dette blev imidlertid også afblæst pga. COVID-19.

Det næste skridt i processen er, at der afholdes møde med Kommunikationsafdeling i forventeligt uge 37, hvor der skal diskuteres, hvorvidt der meningsfuldt kan planlægges kampagner for Langå, Uggelhuse og Havndal i løbet af efteråret. Herefter bliver der indledt dialog med de lokale tovholdere om mulighederne.

På mødet med Kommunikation vil det ligeledes blive diskuteret, hvorvidt processen med udarbejdelse af materiale kan påbegyndes for Asferg og Fårup.

Udviklingsmuligheder i udvalgte landsbyer

Der skulle efter planen have været indledt en proces med borgermøder for de landsbyer, som forvaltningen sendte spørgeskema ud til og efterfølgende udarbejdede rapporter for. Dette blev imidlertid aflyst pga. COVID-19.

Forvaltningen arbejder på at indlede en proces med først og fremmest Havndal og Kastbjerg i løbet af efteråret. Ud over Havndal og Kastbjerg skal der forventeligt indledes processer med Blenstrup, Borup, Dalbyneder, Råby, Svinding, Tjærby, Torup og området omkring Ølst. Dette forventes indledt i løbet af efteråret 2020 og foråret 2021.

Borger-PC

Der er opstillet Borger-PC'ere i forsamlingshuset i Øster Velling, Aldershvile i Havndal, Aktivitetshuset i Gjerlev og i Purhus Hallen i Fårup.

Projektet var fra start af et samarbejde mellem Erhverv & Bosætning og Borgerservice. Det var fra computerne muligt at ringe ind til Borgerservice via en Skype-forbindelse. Servicen blev imidlertid ikke anvendt i et specielt stort omfang, hvorfor projektet sidenhen har skiftet karakter. Således fungerer computerne nu i højere grad som de Borger-PC'ere, man kan tilgå på Biblioteket.

Der har i den seneste tid været meget begrænset dialog med de lokale tovholdere i projektet vedrørende servicen.

I Lindbjerg Forsamlingshus er der interesse i at få opstillet en Borger-PC som et led i de mange tiltag i forbindelse med Fremtidens Forsamlingshus. Der er i forvejen budgetteret med dette i projektet.

Der resterer 72.000 kr. i projektet Decentral Borgerservice.

Bredbåndsmidler

Ved seneste kortlægning blev det anslået at ca. 92% af kommunens landdistrikt er dækket ind med højhastighedsbredbånd, hvilket vil sige, at der mangler anslået 1.000 adresser.

Pt. er der dialog med et større tyndt befolket område omkring Støvringgård Kloster om mulighederne for at få bedre bredbånd. Det omfatter i alt 90 adresser. Projekter forsøger sig uden om Energistyrelsens bredbåndspulje.

Derudover er der enkelte meget små projekter, der overvejer Bredbåndspuljen som en mulighed i år.

Landdistriktsudvalget har afsat 250.000 kr. til at understøtte projekter, der søger bredbåndspuljen. Heraf blev der bevilliget 50.000 kr. til rentefinansiering, hvilket betyder, at der nu resterer 145.000 kr.

I uge 37 er der planlagt møde med Norlys vedrørende deres udrulningsplaner. Mødet er et resultat af det brev, der tidligere er sendt til Norlys på vegne af Landdistriktsudvalget.

Ift. indsatsen for at sikre bedre mobildækning er der konkret dialog med maste- og teleoperatører vedrørende placeringer i Sødning, Udbyhøj, Hørning, Gassum, Kærby og Spentrup. Det er desuden blevet godkendt, at der kan rejses en mast ved stadion i Asferg.

Nogle af områderne skal dækkes jf. seneste frekvensauktion, hvor teleoperatører forpligtiges til at levere dækning i udvalgte områder inden april 2022. Områderne kan ses på dette link: [klik her](#)

Randers Kommune har indgået en aftale med Ranlytics, der har foretaget kortlægning af mobildækningen i landdistriktet, og når der forventeligt er rejst flere master, vil disse område igen blive kortlagt som en del af aftalen.

Der blev på udvalgmøde d. 11. juni 2020 besluttet, at forvaltningen skal præsentere forslag til, hvordan der kan sikres bedre mobildækning i landdistriktet.

Lystfiskerkonference

Landdistriktsudvalget har anmodet forvaltningen om at præsentere rammer for en kommende lystfiskerkonference i Randers Kommune. På forvaltningens opfordring er Naturparkrådet blevet forespurgt, om de ville være vært for en sådan konference.

På naturparkrådsmødet d. 27. august 2020 blev forslaget præsenteret, og naturparkrådsmedlemmerne blev opfordret til at spørge i deres respektive organisationer, om der er interesse for at indgå i en arbejdsgruppe med forvaltningen om udformningen af konferencen. Fristen var på 14. dage og forvaltningen afventer svar herpå.

Forvaltningens forslag til konferencen er, at den afholdes i 2. halvår af 2021 og ud fra følgende disposition (foreløbig)

Det foreslås, at der arbejdes i to spor for konferencen

- Det biologiske fundament for en god og stabil fiskebestand i Randers Fjord
- ?Muligheder for udviklingen oplevelsesøkonomien i Randers Fjord

Konferencen ønskes sammentænkt med Gudenåsamarbejdet, der også ønsker at arbejde med forløsningsen af oplevelsesøkonomien ifm. lystfiskeri. Gudenåsamarbejdet har bl.a. været i dialog med Riverfisher om muligt medlemskab <https://www.riverfisher.dk/>.

Der skal være opmærksomhed på, om Randers Fjord og Gudenåen skal satse på fedfinnefiskeriet eller om indsatsen skal segmenteres.

Økonomi

Ingen.

Punkt 77: Opfølgning på Landdistriktsudvalgets besigtigelsestur 5. september 2020

00.05.00-G20-3-19

Resume

Landdistriktsudvalget var lørdag d. 5. september på den årlige besigtigelsestur, til lokalområder, som har igangsat initiativer. I den forbindelse blev der rejst en række spørgsmål, som forvaltningen giver en status på, og efterfølgende undersøger nærmere.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Tebbestrupkær

Besigtigelsesturen startede i Tebbestrupkær, hvor den lokale forening med støtte fra Landdistriktsudvalget, har etableret et madpakkehus og en petanquebane. Den nye facilitet er byens eneste samlingssted, og bliver brugt flittigt.

Værum

Næste stop var Værum, som har fået en ny hundelufterforening, der har etableret en hundelufterbane i forbindelse med stadion, klubhus, legeplads og madpakkehus. Foreningen trækker medlemmer fra andre byer også. Det får nye til at deltage i fællesskabet, og placeringen sammen med de øvrige faciliteter, giver god synergieffekt. Hundelufterbanen har fået støtte af Landsbypuljen.

Langå

I Langå besøgte udvalget Skovlyst. Her var der rundvisning ved bådelaugget, af de nye faciliteter ved Gudenåen. Der er etableret madpakkehus, kajakhotel, fiskeplatforme mm. Projektet har fået støtte fra en række puljer og fonde. Bl.a. Landsbypuljen, LAG Randers-Favrskov og Vindmøllerådet.

Øster Bjerregrav

Herefter gik turen til Øster Bjerregrav, hvor Coop har valgt at lukke købmanden. Det betyder, at man nu arbejder på en ny løsning, hvor borgerne i fællesskab investerer i en ny forening, som kan ansætte en ny uddeler. Initiativgruppen forventer en løsning inden udgangen af 2020.

Sønderbæk

I Sønderbæk har frivillige i byen lykkedes med at fundraise til og etablere en aktivitetsplads som ligger bag byens skole og dagtilbud. Her er legeplads, madpakkehus, tarzanbane og multibane. Der er skaffet midler fra både Landsbypuljen, LAG Randers-Favrskov, Lokale- og anlægsskuffonden og Elrofonden.

Her blev talt om en fælles platform til kortlægning og synliggørelse, af alle de rekreative muligheder i Randers Kommune. Konkret kunne det være et kort med alle offentligt tilgængelige faciliteter.

Til det formål er der flere platforme som kan bruges. Det kan være ressourcekortet, som i forvejen omfatter mange faciliteter i landsbyerne. Det kan også være den nationale platform "Ud i naturen", som flere kender, og allerede indeholder mange faciliteter i Randers Kommune.

Forvaltningen vil undersøge fordele og ulemper ved forskellige platforme.

Der blev og så talt om, at oversigtsforholdene fra aktivitetspladsen er dårlige. Forvaltningen vil undersøge, om det er muligt at finde en løsning.

Asferg

Herefter gik turen til Asferg, hvor udvalget først besøgte den nye udstykning Allégården, hvor et lokalt makkerpar, etablerer både leje- og ejerboliger, samt parcelhusgrunde. Dette for at imødekomme den lokale

efterspørgsel på lejeboliger, og mindre boliger til de ældre, som ønsker at flytte fra deres større boliger, men samtidig blive i området.

Her blev nævnt et ønske om at lave fælles markedsføring af kommunale og private grunde. Der er allerede kontakt til kommunen herom, og der arbejdes på en løsning.

Besøget i Asferg sluttede i træningshuset, hvor Purhus IF fortalte om deres babyklub, der har fået støtte af Landsbypuljen. Idrætsforeningen er innovativ, og ser en stor opgave i at arbejde med borgernes sundhed i det hele taget, og børnene i særdeleshed.

Spentrup

Her har en gruppe borgere taget initiativ til at etablere et lokalråd, som skal arbejde med områdets udvikling på tværs af de eksisterende foreninger. De har oplevet at det er svært at koordinere i en by med mange foreninger og interesser. De er nu i gang med at udarbejde en Udviklingsplan, som skal hjælpe dem med at prioritere indsatserne.

Her blev drøftet, hvad der kendetegner en "centerby", som er den betegnelse Spentrup har i Kommuneplanen, og hvorvidt det betyder, at der kan stilles krav til kommunen om en vis service.

Kommuneplan 2017 skriver om Centerbyer: "De tre større byer Langå, Assentoft og Spentrup, der har over 2000 indbyggere, fungerer som Randers Kommunes centerbyer. Byerne er karakteriseret ved, at der er et velfungerende handelsliv samt skoler og andre offentlige institutioner i den enkelte by."

Hald

Tuern sluttede i Hald, hvor lokalrådet har været tovholder på et stort forsøgsprojekt indenfor byfornyelse. Her ud over er der fundraiseret yderligere til projektet. Der er etableret i lækkert aktivitetsområde på Salbakken, med legeplads, cykelbane, svævebane og madpakkehus.

I forlængelse af arbejdet med forsøgsprojektet, har Lokalrådet en række ønsker til Landdistriktsudvalget og Randers Kommune i det hele taget.

I vedhæftede bilag beskriver Lokalrådet deres opmærksomhedspunkter.

1. Cykelsti

Hald har længe arbejdet for en cykelsti langs Hadsundvej. Lokalrådet vurderer, at man med kommunal medfinansiering, vil have større sandsynlighed for at kunne etablere cykelstien.

Hadsundvej er en statsvej, hvorfor randers Kommune, ikke kan træffe beslutning om etablering af strækningen.

2. Vand og strøm

Der er ikke vand og strøm på pladsen, hvilket vil være et attraktiv for pladsen.

Da det er et kommunalt areal, kan det være en kommunal opgave.

På dagesn udvalgmøde behandles muligheden for at få en vandpost på aktivitetspladsen. Såfremt udvalget ønsker det, kan samme øvelse laves ift. strøm, med et oplæg til udgiftens omfang.

3. Drift

Det vil være ønskeligt at kommunen enten afholder driften af området, eller alternativt giver drifttilskud til de frivillige som lige nu varetager driften.

Forvaltningen undersøger mulighederne ift. drift indenfor eksisterende bevilling. Ønsker Landdistriktsudvalget en generel drøftelse af drift af de rekreative faciliteter i landsbyerne, kan dette iværksættes.

4. og 5. Fortov

Der ønskes fortov gennem hovedgaden, og ved trekanten.

Forvaltningen undersøger status på dette, og foreligger det for Landdistriktsudvalget.

6. Nedslidte bygninger

Lokalrådet ønsker at gøre noget ved de nedslidte bygninger i byen, men kommer til kort pga. den private ejendomsret. Man ønsker at kommunen undersøger, hvorvidt der kan gøres noget.

Forvaltningen afsøger mulighederne.

7. Bogbus

Det er et ønske at få bogbussen tilbage til Hald.

Forvaltningen undersøger om dette er muligt indenfor eksisterende budget og rute.

Udvalget får en samlet opfølgning på spørgsmålene.

Økonomi

Ingen.

Bilag

Landdistriktsmøde lørdag den 5.docx

Punkt 78: Gensidig orientering

24.00.00-G01-2-15

Sagsfremstilling

Gensidig orientering.

Punkt 79: Fællesmøde Landdistriktsudvalget og LAG Randers-Favrskov

24.00.00-A00-15-14

Resume

Dagens udvalgmøde afsluttes med det årlige møde med bestyrelsen for LAG Randers-Favrskov.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Landdistriktsudvalget

1. at tager drøftelsen med LAG Randers-Favrskov til efterretning.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

Til dagens udvalgmøde mødes landdistriktsudvalget i Randers Kommune med bestyrelsesmedlemmer i LAG bestyrelsen for LAG Randers-Favrskov. Fra LAGs bestyrelse deltager bestyrelsesmedlemmer, der er valgt og udpeget i Randers Kommune, repræsentanten fra Region Midtjylland samt bestyrelsesformand og LAGkoordinator.

Landdistriktsudvalget har traditionelt mødtes med LAG Randers-Favrskov en gang årligt.

Dagsordenen for mødet er således:

- Velkomst og præsentationsrunde
- ?Orientering om landdistriktsudvalgets indsatser - bl.a. forsamlingshusene og indsats for særligt udfordrede byer og områder
- ?Orientering om LAG projekter - bl.a. erhvervsprojekterne, som Landdistriktsudvalget ikke har kendskab til
- LAG 2021 og det nye Landdistriktsprogrammet i EU som LAG er en del af
- LAG projekter med 100% kommunal finansiering
- Mellefinansiering.

Økonomi

Ingen.